

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
БЮДЖЕТНА УСТАНОВА «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»
АКАДЕМІЯ НАУК БІЗНЕСУ ГРУЗІЇ

МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РИБАЛЬСТВА ТА АКВАКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Монографія

за редакцією доктора економічних наук, професора Вдовенко Наталії Михайлівни

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
БЮДЖЕТНА УСТАНОВА «МЕТОДИЧНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
ЦЕНТР З АКВАКУЛЬТУРИ»
АКАДЕМІЯ НАУК БІЗНЕСУ ГРУЗІЇ**

**Механізм забезпечення
конкурентоспроможності рибальства
та аквакультури України**

Монографія

**за редакцією
доктора економічних наук, професора**

Вдовенко Наталії Михайлівни

Київ

2019

УДК 339.13 : 639.2/.3 (477)

ББК 65.42

Н27

*Рекомендовано до видання рішенням вченої ради
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 3 від 23.10.2019 р.)*

Рецензенти:

Ткачук В. А., доктор економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та розвитку, Національний університет біоресурсів і природокористування України

Галицький О. М., доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії і економіки підприємства Одеського державного аграрного університету

Шапошников К. С., доктор економічних наук, професор, директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій

Н 27 Механізм забезпечення конкурентоспроможності рибальства та аквакультури України: [колективна монографія]. Вдовенко Н. М., Кваша С. М., Богач Л. В., Павленко М. М. За ред. проф. Вдовенко Н. М. НУБіП України, 2019. 300 с.

ISBN 978-617-7396-00-9

У монографії викладено вирішення важливого наукового завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо вдосконалення механізму забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства та аквакультури в умовах адаптації до міжнародних стандартів безпеки і якості. Визначено напрями щодо розроблення рекомендацій з внесення змін до спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства при адаптації до вимог Європейського Союзу. Висвітлено пріоритети аграрної політики, розвитку національного рибного господарства та аквакультури. Монографія написана в рамках науково-дослідної роботи Національного університету біоресурсів і природокористування України і з використанням даних, отриманих як науковий результат за темою: «Прикладні рішення забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства у нових умовах функціонування національної економіки» (номер державної реєстрації 0118U000306), які виконувались у рамках науково-дослідних робіт Міністерства освіти і науки України.

Розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, магістрів та студентів, керівників господарств, фахівців зайнятих у рибному господарстві, аквакультурі та інших сферах аграрного сектору економіки.

УДК 339.13 : 639.2/.3 (477)

© Національний університет біоресурсів і природокористування України, 2019

© Бюджетна установа «МТЦ з аквакультури», 2019

© Вдовенко Н., Кваша С., Богач Л., Павленко М., 2019

ЗМІСТ

Перелік скорочень, умовних познач, символів, одиниць і термінів.....	6
Вступ.....	7
РОЗДІЛ 1. МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	9
1.1 Аналіз стану та тенденцій розвитку рибного господарства України в умовах фінансових та продовольчих викликів	9
1.2 Механізм та складові формування сучасної ресурсної бази забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства в Україні та світі.....	38
1.3 Концептуальні засади конкурентоспроможної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання	60
1.4 Парадигмальні засади розвитку галузі рибного господарства у 2014–2017 роках.....	68
1.5 Підходи до забезпечення конкурентоспроможності галузей аграрного сектору економіки в умовах євроінтеграції.....	73
РОЗДІЛ 2. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ТА РОЗРОБЛЕННЯ ЗАХОДІВ У АСПЕКТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ГАЛУЗЕВОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ОРІЄНТАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА СВІТОВІ СТАНДАРТИ БЕЗПЕКИ І ЯКОСТІ.....	79
2.1 Аналіз еволюції національної системи державного регулювання розвитку виробництва продукції рибного господарства	79
2.2 Наукове забезпечення державного управління рибним господарством.....	95
2.3 Поглиблення методологічних основ державного стратегічного планування і контролю сталого розвитку рибного господарства.....	100
2.4 Механізм галузевого управління в умовах орієнтації економіки на світові стандарти безпеки і якості.....	103

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РОЗВИТКУ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА В НОВИХ УМОВАХ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	106
3.1 Раціональне використання водних біоресурсів з урахуванням вимог Спільної рибної політики Європейського Союзу.....	106
3.2 Забезпечення конкурентних переваг рибного господарства з використанням прогресивної виробничо-технологічної бази.....	117
3.3 Прогнозування підвищення рівня конкурентоспроможності галузі рибного господарства України.....	125
РОЗДІЛ 4. ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА ЗА ВИДАМИ ТА НАПРЯМАМИ ДІЯЛЬНОСТІ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ.....	139
4.1 Механізм конкурентоспроможного розвитку прісноводної аквакультури у Європейському Союзі та збирання даних.....	139
4.2 Конкурентоспроможні аспекти інвестування у європейську морегосподарську економіку та підтримку рибальських громад.....	142
4.3 Сучасні аспекти нових заходів для глобального виробництва коропа у прикладній діяльності європейського коропівництва.....	145
РОЗДІЛ 5. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗБИРАННЯ ДАНИХ ЩОДО СЕКТОРУ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА, УПРАВЛІННЯ НИМИ ДЛЯ ЇХ ПРИКЛАДНОГО ВИКОРИСТАННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ГАЛУЗЕВОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ.....	153
5.1 Підходи до формування інформації про стан довкілля, технічні та соціально-економічні параметри секторів рибальства, аквакультури та рибопереробки.....	153
5.2 Механізм застосування основних положень багаторічної програми щодо збирання, управління та використання даних з секторів рибальства та аквакультури на період 2017–2019 рр.....	163

5.2.1 Механізм отримання даних для оцінки впливу рибного господарства на морські екосистеми.....	168
5.2.2 Підходи до збирання деталізованих даних щодо діяльності рибальських суден у контексті застосування Регламенту (ЄК) № 1224/2009.....	169
5.2.3 Інструменти формування соціальних та економічних даних рибальства у контексті оцінки соціальних і економічних показників рибного господарства.....	169
5.2.4 Рекомендації з внесення змін до спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства при адаптації до вимог Європейського Союзу.....	174
ВИСНОВКИ.....	185
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	189
ДОДАТКИ.....	214

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ, УМОВНИХ ПОЗНАК, СИМВОЛІВ,
ОДИНИЦЬ І ТЕРМІНІВ

- ЄС – Європейський Союз;
- ФАО – Продовольча та сільськогосподарська організація ФАО ООН;
- СРП ЄС – Спільна рибна політика Європейського Союзу;
- SFPAs – Угоди про стале партнерство у сфері рибного господарства;
- ESI – Європейські структурні та інвестиційні фонди;
- EMFF – Європейський Фонд морського та рибного господарства;
- ЄРФ – Європейський рибальський фонд;
- COT – Світова Організація Торгівлі;
- УКТ ЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності;
- EUREP – Асоціація європейських роздрібних торговців сільськогосподарською продукцією;
- RFMOs – Регіональні організації з управління рибальством;
- FAST – Програма з вільної та безпечної торгівлі;
- ICES – Міжнародна рада з вивчення моря;
- ДСТУ – Державний стандарт України;
- ЄПС – Європейська політика сусідства;
- ПВЗВТ – Поглиблена та Всеохоплююча зона вільної торгівлі;
- АРЕС – Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво;
- ICTSD – Міжнародний центр торгівлі та сталого розвитку;
- WWF – Всесвітній фонд дикої природи;
- UNEP – Програма ООН по навколишньому середовищу;
- SCM – Угода з субсидій та компенсаційних заходів;
- ННН-рибальство – Незаконне, непідзвітне, неконтрольоване рибальство;
- SIFAR – Підрозділ з підтримки міжнародного рибальства та досліджень у сфері аквакультури;
- ССАМЛР – Комісія з Збереження морських живих ресурсів Антарктики;
- РАС – рециркуляційна аквакультурна система;
- ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

*Монографія присвячується
п'ятиріччю заснування
кафедри глобальної економіки
Національного
університету біоресурсів
і природокористування України*

ВСТУП

Для рибного господарства актуальним є формування комплексу механізмів забезпечення галузевої конкурентоспроможності, які тісно пов'язані з продовольчою безпекою. Щоб повною мірою реалізувати можливості рибальства та аквакультури, необхідно зусилля сконцентрувати в іншій площині, де основна ідея має бути вибудована навколо створення механізмів збирання достовірної інформації, починаючи від виробництва якісного рибопосадкового матеріалу і до реалізації безпечної товарної риби та забезпечення конкурентоспроможності даної галузі.

Очевидно, що увага до галузі рибного господарства не є випадковою, про що свідчить і значна кількість досліджень відомими дослідниками економічної науки.

Метою написання даної монографії є вивчення та узагальнення сукупності напрямів та чинників забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства, розроблення звітності для виробників риби для досягнення цілей сталого розвитку ООН. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних, методологічних та прикладних підходів до обґрунтування нових, більш ефективних напрямів забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства за умов інтеграційних процесів.

У відповідності до ідеї та гіпотези дослідження, загальна послідовність написання даної роботи включала: дослідження теоретичних аспектів формування конкурентоспроможності рибного господарства України у нових умовах функціонування економіки; аналіз стану галузі; узгодження параметрів зібраної інформації з міжнародними досягненнями у сфері рибного господарства, забезпечення конкурентних переваг галузі. До основних переваг

отриманих результатів над вітчизняними та зарубіжними аналогами доцільно віднести наступні: колективом авторів проаналізовано потенційні можливості збалансування структурної перебудови складових, як рибальства, так і аквакультури, що мають ознаки забезпечення галузевої конкурентоспроможності; динаміку вітчизняної економіки, що значною мірою залежить від галузевої специфіки з акцентом на модернізацію існуючої системи збору даних.

Очікувані результати дослідження у рамках формулювання науково-практичних рекомендацій щодо проведення заходів, технологій судака, смугастого окуня та щуки з використанням інструментів впливу на забезпечення конкурентоспроможного виробництва, може посприяти отриманню конкурентних переваг в умовах євроінтеграційних процесів.

На основі узагальнення практичного досвіду були досягнуті наступні результати: обґрунтовані світові та національні методичні підходи до забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства за видами та напрямками діяльності, деталізовані теоретичні засади визначення напрямів розроблення заходів у аспекті удосконалення галузевого управління в умовах орієнтації економіки на світові стандарти безпеки і якості та технологій для унеможливлення просування небезпеченої риби на ринки; опрацьовано методи збирання даних, які відповідають цілям, визначеним статтею 25 Регламенту (ЄС) № 1380/2013 з урахуванням найліпших практик та відповідних рекомендованих методологій та опрацьовано основні засади Рішення Комісії (ЄС) від 12.07.2016 № 2016/1251 щодо виконання схвалення багаторічної програми Європейського Союзу щодо збирання, управління та використання даних з секторів рибальства та аквакультури на період 2017–2019 рр.

Використання методологічного інструментарію дозволило запропонувати та обґрунтувати рекомендації щодо внесення змін до спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства при адаптації до вимог Європейського Союзу.

РОЗДІЛ 1

МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

1.1 Аналіз стану та тенденцій розвитку рибного господарства України в умовах фінансових та продовольчих викликів

Протягом останніх років Україна реалізовує Угоду про партнерство і співробітництво з Європейським Союзом з урахуванням політики стратегічного добросусідства. Європейський вектор партнерства з Європейським Союзом сприяє виробникам риби та рибної продукції досягнути конкурентної за ціною продукції на ринку. Очевидно, що для ефективної діяльності в напрямі європейської інтеграції слід постійно підвищувати конкурентоспроможність вітчизняної рибної продукції як у напрямі ціноутворення так і в контексті її якості [17; 31].

Тому вивчення і дослідження проблемних питань для позиціонування галузі рибного господарства в світовому конкурентному просторі нині є актуальним і практично необхідним. У вирішенні білкової проблеми, яка набула планетарного масштабу, звичайно важливу роль відіграє риба [224; 225].

Крім повноцінних білків, що мають майже всі незамінні амінокислоти, м'ясо риби містить ліпіди, ферменти, біологічно активні речовини і мікроелементи (калій, кальцій, магній, залізо) в достатній для потреб людини кількості. Всі ці речовини сприяють покращенню здоров'я та подовжують тривалість життя людини. За вмістом білка у м'язах риба фактично не уступає основним свійським тваринам та переважає їх за рівнем перетравлюваності білка організмом людини. Дослідженням учених доведено, що споживання м'яса білого, строкатого товстолобиків, населенням, хворим на гіпертонію, сприяє пониженню у людей артеріального тиску, зменшує вміст в холестерину. Позитивний аспект вчені пояснюють специфічним співвідношенням в м'ясі товстолобиків саме омега-3-поліненасичених жирних кислот. Це є наслідком годівлі такої риби. Доведено, що вміст у спожитій людиною рибі саме омега-3-поліненасичених жирних кислот на сьогоднішній день обернено пропорційний і частоті виникнення цих

серцево-судинних хвороб. Рибне господарство тісно пов'язане з використанням водних об'єктів як для сфери рибальства, так й для сектору аквакультури. У аквакультурі можуть бути використані: водні об'єкти; рибогосподарські технологічні водойми; частини водних об'єктів (для розміщення садкових рибницьких господарств); акваторії (водний простір) морських вод (для ведення морської аквакультури); площадки з рециркуляційними аквакультурними системами.

За умов соціально-економічної кризи нині все більше застосовують екстенсивну, а також випасну аквакультуру, що зменшує й собівартість риби і рибної продукції. Ті проблеми, що впливають на рівень конкурентоспроможності рибного господарства кардинально не відрізняються від негараздів в інших секторах вітчизняної економіки. Це слабка система і державного управління, а також досить регульоване виробництво, фінансове і податкове навантаження на суб'єктів господарювання та відсутність інвестицій.

Тож виправлення такого стану необхідно почати з інвентаризації. Потрібно встановити дієву систему контролю за використанням рибогосподарських водних об'єктів. Донині держава не спроможна відслідковувати й ефективність практичного використання водойм. Тож, вилов, виробництво риби і рибної продукції у рибальстві та сфері аквакультури для забезпечення продовольчої безпеки України, направляє учених на подальше опрацювання підходів щодо переходу галузі до динамічного розвитку в сучасних умовах [233; 227, С. 3–17]. Дослідженням встановлено, що Україна здійснює промисел в Світовому океані, Чорному та Азовському морях, а також у внутрішніх водоймах (додаток В). Вилов риби та інших водних біоресурсів у 2017 р. становив 92,6 тис. тонн, що більше на 4,8 % аналогічного періоду 2016 р. (88,4 тис. тонн) (додаток В, рис. В. 1, табл. В. 2). У водоймах України у 2017 р. добуто 84,7 тис. тонн риби та інших водних біоресурсів, що на 4,4 % більше аналогічного періоду 2016 р. (81,1 тис. тонн). У Світовому океані рибпромислові судна працюють у наступних регіонах: FISHING AREA CODE – 48, 41, 88.

ВИСНОВКИ

У монографії запропоновано вирішення важливого наукового завдання, яке полягає в обґрунтуванні теоретичних положень і розробленні комплексу практичних заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства за нових умов функціонування національної економіки.

Отримані результати дозволили сформулювати такі висновки теоретико-методичного та науково-практичного характеру:

1. Теоретично доведено та емпірично підтверджено, що проблема забезпечення населення Землі та окремих країн достатньою кількістю харчових безпечних продуктів останніми роками загострюється. В Україні особливого значення набуває питання виходу на європейський ринок провідних галузей національної економіки. Тому закріплення вітчизняного виробника харчових продуктів на конкурентоспроможних позиціях, доведення внутрішнього споживання, виходячи з фізіологічних норм, можливе лише за умов пошуку резервів забезпечення конкурентоспроможності галузі, приведення умов виробництва риби до норм та стандартів ЄС. Це дало змогу не тільки проаналізувати напрямки здійснення аграрної політики протягом останніх років, але й з'ясувати на основі аналізу еволюції теоретичної думки, пріоритетні завдання розвитку галузевої конкурентоспроможності в Україні.

2. Визначено й доведено, що європейські орієнтири надають вітчизняному рибному господарству, як повноцінній складовій сільського господарства, відповідний вектор розвитку, відкривають нові можливості для відродження галузі, створюють додаткові порівняльні переваги на ринку риби. При цьому в умовах поглиблення інтеграційних процесів важливим є усвідомлення можливостей, а також ймовірність викликів, які несуть у собі процеси інтеграції для забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства України.

3. На підставі аналізу встановлено, що пропозиція риби та морепродуктів в Україні формується за рахунок трьох основних рибпромислових ресурсів у: Чорному та Азовському морях, Світовому океані, а також у внутрішніх

водоймах. Загальний вилов риби та інших водних біоресурсів у 2017 р. становив 92,6 тис. тонн, що на 327,3 тис. тонн менше ніж у 1997 р.

Зниження обсягів вилову свідчить про важливість здійснення заходів підвищення конкурентоспроможності галузі рибного господарства та забезпечення її ключових позицій у формуванні продовольчої безпеки України.

Проведений аналіз дозволив надати та сформувавши рекомендації щодо нарощування даного потенціалу у процесі виробництва рибопосадкового матеріалу та товарної риби.

5. Проведений критичний аналіз особливостей функціонування рибного господарства на основі індикаторів формування сировинних ресурсів, які включають: рибопродуктивність ставків, чисельність маточного та ремонтного поголів'я, виробництво та щільність посадки рибопосадкового матеріалу (личинки, мальків) на 1 га, витрати кормів на 1 кг приросту риби в нагулі, ліміти та квоти, рівень завантаження виробничих потужностей.

Подальше використання такого підходу можна реалізувати ґрунтуючись на досвіді Франції у розробленні програм підвищення конкурентоспроможності галузі в національних робочих планах у рамках дії Регламенту (ЄС) СРП № 1380/2013. Саме такі заходи сформувавши виробничий потенціал на сучасній науково-технічній базі та визначають конкурентні позиції України.

6. Обґрунтовано концептуальний підхід до визначення взаємодії складових системи показників, яка формує конкурентоспроможність рибного господарства. За розробленими підходами розкрито базові складові, які включають показники вилову риби та інших водних ресурсів, виробництва і реалізації риби та рибної продукції, стану матеріально-технічної бази, рівня освоєння виділених квот, частку витрат на модернізацію і інновації в структурі витрат суб'єктів господарювання, податкове навантаження на 1 т виловленої та виробленої риби, частку експорту в загальному обсязі виробництва в галузі, частку продукції з високим рівнем доданої вартості. На основі розробленої системи показників здійснено розрахунок індексу відносної експортної

конкурентоспроможності (RXA), індексу відносної залежності від імпорту (RMP) та індексу відносних торговельних переваг (RTA).

7. У результаті дослідження запропоновано шляхи підвищення рівня конкурентоспроможності рибного господарства у контексті налагодження взаємодії між виробниками, споживачами, фінансово-кредитною системою, органами державної влади з метою прийняття рішень, які б максимально задовольняли економічні інтереси усіх суб'єктів у відносинах, пов'язаних із рибогосподарською сферою.

Обґрунтовано, що досягнення прогнозних обсягів виробництва в 124,9 тис. тонн на період до 2030 р. залежить не лише від наявності чи відсутності економічних передумов.

8. Головна ідея, яку реалізовано в даному дослідженні, полягає у розробленні дієвих напрямів формування прикладних рішень забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства у нових умовах функціонування національної економіки. Вона втілювалася за рахунок:

а) дослідження теоретичних засад формування методології визначення напрямів забезпечення конкурентоспроможності рибного господарства за умов зростання сукупного споживчого попиту на рибу та проведення аналізу еволюції національної системи управління в процесі трансформацій;

б) визначення напрямів забезпечення конкурентних переваг для розроблення нової звітності для виробників риби;

в) розроблення заходів забезпечення конкурентоспроможного виробництва з використанням інструментів впливу на попит на рибу та інші водні біоресурси, технологій, відповідного планування і організації біологічних процесів в рибному господарстві.

Таким чином, є всі підстави зробити висновок про необхідність вдосконалення адміністративно-правового методу регулювання шляхом інтеграції до національного законодавства відповідних норм держав-членів ЄС при збиранні інформації у системі DFC. Це дозволить, на відміну від існуючих положень, більш повно враховувати та імплементувати в Україні норми

Регламенту (EU) № 508/2014 від 15.05.2014 та Робочого документу персоналу Комісії від «До нових засад ЄС у сфері збирання даних щодо сектору рибного господарства, управління ними, їх використання та підтримки наукових порад, що надаються у рамках реалізації СРП від 18.6.2015 SWD (2015) 118.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агафоненко О. Ю. Про необхідність формування системи показників конкурентоспроможності регіонів. Регіональна економіка. 2007. № 1. С. 56–61.
2. Акулич О. Методические подходы к оценке конкурентоспособности рыбной отрасли. Известия Иркутской экономической академии. 2011. № 2.
3. Алексахина Л. В. Типология факторов, влияющих на функционирование рыбохозяйственного комплекса региона. Культура народов Причерноморья. 2013. № 247. С. 19–22.
4. База даних OECD-WTO Trade in Value Added (TiVA): [електронний ресурс]. Режим доступу: http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=TIVA_OECD_WTO.
5. База даних World Input-Output Data base (WIOD): [електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.wiod.org>
6. Березіна Л. М., Ярема Я. Р., Онікієнко Є. В., Себко А. В. Состояние финансово-хозяйственного потенциала деятельности предприятий рыбного хозяйства Украины. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки. 2013. Вип. 2 (7). Т. 2. С. 55–60.
7. Борисова Т. Конкурентоспроможність галузі: детермінанти формування та сучасні методи оцінювання. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2011. № 6. Т. 1. С. 54–60.
8. Брижань А., Жучкова Г. Концепція використання ланцюгів доданої вартості в умовах створення конкурентоспроможної національної економіки. Економіка і регіон. 2008. № 4 (19). С. 175–179.
9. Вакульчик О. М. Ранжування підприємств на основі аналізу доданої вартості. Проблеми теорії та практики. 2003. Вип. 179. С. 278–288.
10. Вакульчик О. М., Горяньська О. В. Аналіз факторів впливу на формування доданої вартості підприємств. Економічний простір. 2011. № 52/1. С. 210–218.
11. Вакульчик О. М., Козлова О. В. Інтегрована оцінка дивідендного потенціалу акціонерного товариства. Механізм регулювання економіки. 2005. № 1. С. 101–109.

12. Вдовенко Н. М. Державне регулювання розвитку аквакультури в Україні: [монографія]. К.: Вітас ЛТД, 2013. 464 с.

13. Вдовенко Н. М. Mechanisms of state regulatory policy implementation in agricultural production. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації: реалії, проблеми та перспективи: ІХ Міжнародна науково-практична конференція, 14–15 травня 2015 року. Житомир, 2015. 111 с.

14. Вдовенко Н. М. Економіко-організаційні підходи до штучного вирощування гідробіонтів розвинутими риболовецькими державами. Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького. 2011. Ч. 5. Т. 13. № 4 (50). С. 37–46.

15. Вдовенко Н. М. Методологізація галузевого державного управління на шляху адаптації економіки до умов та вимог Європейського Союзу. ScienceRise. 2015. № 5/3 (10). С. 39–44.

16. Вдовенко Н. М. Ретроспектива і аналіз сучасного стану функціонування аквакультури в Центральній і Східній Європі. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2011. № 3 (43). С. 57–62.

17. Вдовенко Н. М. Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки: [монографія]. К.: Компринт, 2016. 476 с.

18. Вдовенко Н. М. Сучасна парадигма регулювання розвитку галузей аграрного сектору в умовах глобального дефіциту продовольства. ScienceRise. 2015. № 2/3 (7). С. 20–26.

19. Вдовенко Н. М., Варшавська Н. Г., Павленко М. М. Забезпечення конкурентоспроможності галузей АПК в умовах євроінтеграції. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2018. Вип. 284. С. 204–211.

20. Вдовенко Н. М., Павленко М. М. Концептуальні засади конкурентоспроможної діяльності вітчизняних суб'єктів господарювання. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2018. Вип. 1 (13). С. 83–87.

21. Вдовенко Н. М., Сокол Л. М. Макроекономічна оцінка аграрного сектору економіки України за умов інтеграційних процесів. Науковий вісник Полісся. 2016. № 3 (7). С. 22–28.

22. Вдовенко Н. М., Чуклин А. В. Регуляторная политика государства и механизмы ее реализации в аграрном секторе экономики. Украина-Болгария-Европейский Союз: Международная научная конференция, 11–17 сентября 2014. г. Варна, 2014. Т. 1. С. 79–84.

23. Вдовенко Н. М., Шепелєв С. С. Еволюція теоретичних концепцій щодо забезпечення конкурентоспроможності галузей національної економіки. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2017. Т. 22. Вип. 11 (64). С. 49–54.

24. Вдовічен А. А. Макроекономічні диспропорції економіки України: сутність та особливості формування: [монографія]. К., 2017. 306 с.

25. Войнаренко М., Фурманюк О. Економічна конкурентоспроможність та інвестиційна привабливість України. Економіст. 2006. № 12. С. 25–28.

26. Гельвановский М., Жуковская В., Трофимова И. Конкурентоспособность в микро-, мезо- и макроуровневом измерениях. Российский экономический журнал 1998. № 3. С. 57–64.

27. Гірна О. Б., Глинський Н. Ю., Кобилюх О. Я. Формування доданої вартості для клієнта в ланцюгу поставок. Логістика: теорія та практика. 2012. № 1. С. 39–46.

28. Гончарук Т. І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості. Актуальні проблеми економіки. 2006. № 2. С. 130–145.

29. Горбатов В. М. Конкурентоспособность и циклы развития интегрированных структур бизнеса: [монография]. Х.: ИНЖЭК, 2006. 592 с.

30. Гохберг О. Конкурентоспроможність бізнесу: теоретико-методологічні основи аналізу. Вісник Львівської державної фінансової академії. 2010. № 18. С. 50–56.

31. Гурнак В. М., Кавер І. К. Проблеми державної підтримки рибного господарства України. Рыбное хозяйство Украины. 2001. № 5. С. 42–44.

32. Демчук О. В. Современные тенденции управления финансово-хозяйственной деятельностью предприятий рыбного хозяйства. Проблемы економіки. 2012. № 4. С. 166–170.

33. Демчук О. В., Сушко Н. А., Кухарчук С. В. Экономика и управление рыбной отраслью Украины: [монография]. Симферополь: ДИАЙПИ, 2012. 239 с.

34. Деренько О. О. Витрати на продукцію аквакультури у країнах Європейського Союзу та оцінка її споживання. Science without borders – 2017: XIII International scientific and practical Conference, 30 March–07, April 2017. England. 2017. V. 2. С. 89–93.

35. Діброва А. Д. Механізм бюджетної підтримки сільського господарства України. Агросвіт. 2007. № 15. С. 6–11.

36. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти: [монографія]. К.: ДАКККіМ, 2006. 160 с.

37. Європейський Фонд морського та рибного господарства: [електронний ресурс]. http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_en.htm

38. Жаліло Я. А., Базилюк Я. Б., Белінська Я. В. Конкурентоспроможність економіки України в умовах глобалізації. 2005. 388 с.

39. Жуйков Г., Ганжуренко І. Перспективи світового рибальства в глобальній системі стійкого виробництва продовольства. Вісник Одеського національного університету, 2013. Т. 18. Вип. 4. С. 99–101.

40. Ільчук М. М., Коновал І. А. Підвищення конкурентоспроможності продукції скотарства в Україні. Економіка АПК. 2016. № 5. С. 51–59.

41. Ільчук М. М., Коновал І. А., Мельникова І. В. Конкурентоспроможність продукції скотарства і птахівництва України в системі євроінтеграції: [монографія]. К.: Аграф Медіа Груп, 2015. 322 с.

42. Кавер И. К., Верховданов В. Г., Изотов С. В. Креативный императив рыбной отрасли. Севастополь: Украинский морской институт, 2008. 190 с.

43. Кваша С. М. Наслідки створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС для аграрного сектору вітчизняної економіки. Формування глобального і

регіонального ринків сільськогосподарської сировини та продовольства: [монографія]. К.: ННЦ ІАЕ, 2015. 320 с.

44. Кваша С. М. Методологічний базис прийняття суспільних рішень в аграрній політиці. Економіка АПК. 2013. № 8. С. 12–21.

45. Кваша С. М., Вдовенко Н. М. Аквакультурне виробництво: від наукових експериментів до промислових масштабів. Інвестиції практика та досвід. 2011. № 20. С. 7–11.

46. Кваша С. М., Голомша Н. Є. Конкурентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції на світовому аграрному ринку. Економіка АПК. 2006. № 5. С. 99–104.

47. Кизим М. О. Пилипенко А. А., Зінченко В. А. Збалансована система показників: [монографія]. Х.: ІНЖЕК, 2007. 192 с.

48. Кирилов Ю. Концептуальні засади конкурентоспроможного розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації: [монографія]. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 420 с.

49. Кирилов Ю. Модель конкурентоспроможного розвитку аграрного сектора економіки України в умовах глобалізації. Глобальні та національні проблеми економіки. Вип. 5. 2015. С. 152–156.

50. Кіндзерський Ю., Паламарчук Т. Проблеми національної конкурентоспроможності та пріоритети конкурентної політики в Україні. Економіка України. 2006. № 8. С. 19–30.

51. Ковалець Б. М. Теоретико-методологічні підходи до трактування сутності конкурентоспроможності галузі: Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Економіка. 2010. Вип. 13. С. 335–341.

52. Ковалець Б. М. Теоретико-методологічні підходи до трактування сутності конкурентоспроможності галузі. Наукові записки. Серія: Економіка. 2010. Вип. 13. С. 335–341.

53. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права та Угоди про впровадження частини XI цієї Конвенції (OJ L 179, 23.6.1998, С. 3).

54. Кулик П. Концепція створення сучасного аквакультурного комплексу з вирощування товарної риби та інших водних біоресурсів. К.: НТУУ Політехніка, 2015. С. 24–31.

55. Кундеус О. М. Формування конкурентних переваг суб'єктів аграрної економіки під впливом інноваційних кластерів. Інноваційна економіка. 2010. № 1. С. 3–9.

56. Леткова К. Ю. Конкурентна галузь у системі конкурентоспроможності національної економіки. Актуальні проблеми міжнародних відносин. 2002. Вип. 35. Ч. 1. С. 70.

57. Мазилкина Е. И., Паничкина Г. Г. Конкуренция: от теории к практике: Равновесие. 2006.

58. Макаренко Ю. П. Проблемы управления финансово – хозяйственной деятельностью предприятий рыбного хозяйства Украины. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Серія: Економічні науки. 2013. Вип. 2 (7). Т. 1. С. 40–44.

59. Макаренко Ю. П., Мірошниченко П. І. Проблеми управління фінансовою безпекою підприємств рыбного господарства. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2013. № 4 (8). С. 145–151.

60. Малік М. Й. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми: [монографія]. К.: ННЦ ІАЕ, 2007. 270 с.

61. Маркова Є. Ю. Підвищення конкурентоспроможності підприємств рыбної галузі. Агросвіт. № 9. 2016. С. 39–44.

62. Маргасова В. Г. Моделювання макроекономічної динаміки за наслідками реалізації управлінських рішень. Глобальне управління та економіка. 2017. № 1 (1). С. 216–221.

63. Національний класифікатор України. Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010 (чинний від 01.01.2012): [електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.ubc.ua/Links/codes_ua2.html

64. Остапенко А. В. Визначення сутності поняття «конкурентоспроможність галузі». Бізнес Інформ. 2015. № 5. С. 15–23.

65. Паламарчук О. М. Складові та фактори конкурентоспроможності на різних ієрархічних рівнях. Економічний вісник університету, 2007. Вип. 7. С. 79–85.
66. Піменова О. Проблеми конкурентоспроможності аграрного сектору України. Теоретичні та прикладні питання економіки. Вип. 21. 2010. С. 355–360.
67. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Офіційний вісник України. 2010. № 92. Т. 1. С. 9.
68. Політика у сфері рибальства та санітарні норми рибної продукції (Січень, 2014): [електронний ресурс]. <http://darg.gov.ua/>
69. Портер М. Е. Конкуренция: пер. с англ. М.: Вильямс, 2001. 495 с.
70. Портер М. Конкурентная стратегия. Методика анализа отраслей и конкурентов. М.: Альпина Паблишер, 2017. 454 с.
71. Портер М. Конкурентное преимущество. Как достичь высокого результата и обеспечить его устойчивость. М.: Альпина Паблишер, 2017. 716 с.
72. Портер М. Международная конкуренция: конкурентные преимущества стран. М.: Альпина Паблишер, 2017. 947 с.
73. Портер М. Стратегія конкуренції: Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів. К.: Основи, 1998. 390 с.
74. Попова О. Л. Статистика та економіка рибного господарства в Україні. Статистика України. 2017. № 3. С. 13–19.
75. Почтарук І. С. Методичні підходи до оцінки галузевої конкурентоспроможності: [електронний ресурс]. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. 2011. Вип. 7. С. 41–45. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlubp_2011_7_14.
76. Про внесення змін до Регламентів Ради ЄС. Регламент ЄС від 20.05.2015 № 2015/812 (із змінами до Регламентів Ради ЄС № 850/98, 2187/2005, 1967/2006, 254/2002, 2347/2002, 1224/2009, а також Регламентів (ЄС) № 1379/2013 та ЄС № 1380/2013 Європейського Парламенту та Ради, Регламент Ради (ЄС) № 1434/98.
77. Про Спільну рибну політику. Регламент ЄС від 11.12.2013 № 1380/2013 Європейського Парламенту та ради із змінами до Регламентів ЄС № 1954/2003

та ЄС № 1224/2009 та скасування Регламентів Ради № 2371/2002 та (ЄС) № 639/2004 та Рішення ради 2004/585/ЄС.

78. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР (у редакції від 12.11.2015 № 782–VIII зі змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1996. № 36.

79. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III. Офіційний вісник України. 2001. № 7. С. 51.

80. Про ратифікацію Угоди між Урядом України і Європейським Союзом про участь України в програмі ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014–2020): Закон України від 22.02.2017 № 1904–VIII. Відомості Верховної Ради України, 2017. № 13. С. 14.

81. Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів: Закон України від 08.07.2011 № 3677–VI. Офіційний вісник України. 2011. № 59. С. 120.

82. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 06.02.2003 № 486-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 15. С. 107.

83. Про схвалення Концепції розвитку фермерських господарств та сільськогосподарської кооперації на 2018–2020 роки від 13.09.2017 № 664-р. Офіційний вісник України. 2017. № 79. С. 7.

84. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року від 17.10.2013 № 806-р. Офіційний вісник України 2013. № 83. С. 23.

85. Пуцентейло П. Р. Конкурентоспроможний розвиток галузі тваринництва як вищий рівень прояву конкуренції. Інноваційна економіка. 2014. № 3. С. 55–61.

86. Серегин С. С. Факторы повышения конкурентоспособности рыбной отрасли. Рибне господарство України. 2009. № 4. С. 68–74.

87. Скупський Р. М., Волосюк М. В. Конкурентоспроможність аграрного сектора економіки як похідна інноваційного розвитку. БІЗНЕС ІНФОРМ, 2012. № 11. С. 150–154.

88. Спільна рибна політика ЄС. Регламент від 11.12.2013 № 1380/2013. Офіційний вісник Європейського Співтовариства L354/22.

89. Стасишен М. С. Основні тенденції розвитку рибного господарства України в умовах глобалізації. Економіка природокористування і охорони довкілля. 2009. С. 206–219.

90. Тихонов Р. Конкурентоспособность промышленной продукции. М.: Издательство стандартов, 2005. 174 с.

91. Томсон А. А., Стрикленд Дж. Стратегический менеджмент. Концепции и ситуации для анализа: пер. с англ. Вильямс, 2007. 928 с.

92. Гранченко О. М. Оцінка галузевої конкурентоспроможності (на прикладі агропромислового комплексу). Економіка та управління національним господарством. 2013. № 9–10 (2). С. 7–10.

93. Фатхтундинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. М.: ИНФРА-М, 2000. 640 с.

94. Фатхутдинов Р. Менеджмент как инструмент достижения конкурентоспособности: [электронный ресурс]. Вопросы экономики. 1997. № 5. Режим доступа: <http://www.alleng.ru/d/manag/man045.htm>.

95. Фесенко О. О. Аналіз стану рибного господарства в контексті стратегування розвитку рибопромислового комплексу Одеської області. Економічні інновації. 2012. Вип. 48. С. 261–268.

96. Червен І., Євчук Л. Забезпечення конкурентоспроможності і економічного зростання в регіональному АПК. Миколаїв: МДАУ, 2005. 440 с.

97. Шарило Ю. Є., Вдовенко Н. М. Сучасний досвід застосування методів прямого впливу на регулювання діяльності суб'єктів аграрного сектору в умовах глобалізації. Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції: [зб. наук. праць]. 2015. № 16 (5). Т. 1. С. 9–13.

98. Шарило Ю. Є., Рибальченко К. О. Державне регулювання аквакультури у контексті світового досвіду. Nauka i inowacja-2014: X Mezinarodni vědecko-prakticka konference, 07–15 pazdziernika, 2014 r., Польша, Przemysł, 2014. С. 90–92.

99. Шведенко Н. Н., Губанов Е. П. Современное состояние и перспективы развития рыбного хозяйства Украины. Рыбное хозяйство Украины. 2001. № 3. С. 4–7.

100. Шевченко М. М. Методи оцінки конкурентоспроможності галузей промисловості в умовах інтернаціоналізації: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.07.01 «Економіка промисловості». Харків, 2006. 16 с.

101. Шепелєв С. С. Підвищення рівня конкурентоспроможності рибного господарства через призму впливу зростаючого глобального ринку. Науковий вісник Полісся. 2016. № 3 (7). С. 76–83.

102. Шепелєв С. С. Раціональне використання водних біоресурсів у рамках Спільної рибпромислової політики ЄС. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2015. № 11. С. 89–92.

103. Шепелєв С. С. Оцінка глобальних субсидій рибному господарству в аспекті монетарної вартості та конкурентоспроможності. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. № 14. 2018. С. 134–144.

104. Шкільний О. Формування механізмів управління конкурентоспроможністю аграрних підприємств. Миколаїв, 2008. 40 с.

105. Шпикуляк О. Г. Воскобійник Ю. П., Овсянніков О. В. Формування конкурентоспроможності в аграрній економіці. Агроінком. 2007. № 9–10. С. 4–8.

106. Яркіна Н. Н. Рыбное хозяйство Украины как часть мирового рыбохозяйственного комплекса: тенденции, проблемы, перспективы. Економічний часопис – XXI. 2013. № 3-4 (1)'. С. 75–78.

107. Яркіна Н. Н. Управление рыбным хозяйством Украины: этапы реформирования и современная государственная политика. Економіка АПК. 2013. № 11. С. 85–91.

108. Яркіна Н. Н. Эффективность управления предприятиями океанического рыболовства. Економіка: проблеми теорії та практики. 2007. Вип. 223. Т.2. С. 503–509.

109. Яркіна Н. М. Принципи формування комплексного механізму управління підприємством. Вісник соціально-економічних досліджень. 2014. № 1 (52). С. 290–296.

110. Яркіна Н. М., Турега С. І. Державна політика розвитку рибного господарства України: передумови та цілі формування. Сталий розвиток економіки. 2013. № 3 (20). С. 29–34.

111. Яценко О. М. Конкурентоспроможність галузей сільського господарства в умовах глобалізації ринку продовольства. Економіка АПК. 2013. № 1. С. 31.

112. Abonyi G. Linking Greater Mekong Subregion Enterprises to International Markets: The Role of Global Value Chains, International Production Networks and Enterprise Clusters. New York: The United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. 2007. 89 p.

113. Ahmed, M., Lorica, M. H. Improving developing country food security through aquaculture development—lessons from Asia. Food Policy 27. 2002. P. 125–141.

114. Angus Moore. Measuring Economic Uncertainty and Its Effects. Economic record. Version of Record online: 9 JUN 2017 DOI: 10.1111/1475-4932.12356

115. Anticamara J. A., Watson R., Gelchu A., Pauly D. Global fishing effort (1950–2010): trends, gaps, and implications, Fish. Res. 107 (1–3) (2011). P. 131–136.

116. Belton, B., van Asseldonk, I. J. M., Thilsted, S. H., 2014. Faltering fisheries and ascendant aquaculture: Implications for food and nutrition security in Bangladesh. Food Policy 44. 2014. P. 77–87.

117. Bogard J. R., Thilsted S. H., Marks G. C., Wahab M. A., Hossain M. A. R., Jakobsen, J., Stangoulis, J. Nutrient composition of important fish species in Bangladesh and potential contribution to recommended nutrient intakes. J. Food Comp. Anal. 2015. 42. P. 120–133.

118. Clark C. W. The Worldwide Crisis in Fisheries: Economic Models and Human Behaviour, Cambridge University Press, United Kingdom, 2006.

119. Clark C. W., Munro G. R., Sumaila U. R., Environ J. Subsidies, buybacks and sustainable fisheries, Econ. Manag. № 50. 2005. P. 47–58.

120. Ecosystem and Human Well-being, Island Press, Washington, UNEP, DC, USA. 2005. Synthesis Report. P. 137.

121.Eiropas strukturālie un nvestīcijai fondi: [электронный ресурс].
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders-0/european-structural-and-investment-funds_lv

122.Eric A. Hanushek (2013). Economic growth in developing countries: The role of human capital. *Economics of Education Review*. Vol. 37. P. 204–212.

123.FAO Fisheries Glossary and Encyclopedia Britannica, 2001.

124.Fisheries and aquaculture sector study of Ukraine / Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), Project Document GCP/UKR/ 001/NOR / R. Jehle, M. Herranz, E. Kovach, N. Vdovenko, A. Woynarovich, K. Demianenko, V. Bekh, A. Didenko, A. Sishman K.: Компринт, 2016. 141 с.

125.Gechbaia B., Vdovenko N. Coordination of process standardization and methodology of state regulation of agrarian sector. *Moambe*. 2016. № 23. С. 17–21.

126.Gereffi G. The organization of buyer-driven global commodity chains: How US retailers shape overseas production networks. *Commodity Chains and Global Capitalism*. Westport, CT: Greenwood Press, 1994. P. 95–122.

127.Guido Turnip (2017). Identification of Small Open Economy SVARs via Markov-Switching Heteroskedasticity. *Economic record*. Version of Record online: 14 JUN 2017 DOI: 10.1111/1475-4932.12345.

128.Guy B. Re-conceptualising Commitments to Sustainable Development in the 21st Century – Nurturing Action and Accountability in the Networked World. *Natural Resources Defense Council, New York. The Economic and Social Review*. 2014. Vol. 45. № 2. P. 223–244.

129.Hansen, M., Thilsted, S. H., Sandstrwm, B., Kongsbak, K., Larsen, T., Jensen, M., Srensen, S. S., 1998. Calcium absorption from small soft-boned fish. *J. Trace Elem. Med. Biol.* 12. P. 148–154.

130.Haughton M. Fisheries subsidy and the role of regional fisheries management organizations: the Caribbean experience, In: *Proceedings of Paper presented at the UNEP Workshop on Fisheries Subsidies and sUstainable Fisheries Management, April 26–27, 2001, United Nations Environment Program, Geneva, Switzerland, 2002.*

131.Kaczynski V. M., Fluharty D. L. European policies in West Africa: who benefits from fisheries agreements? *Mar. Policy*. 26. 2002. P. 75–93.

132. Khan A. S. The Nature and Magnitude of Global Non-fuel Fisheries Subsidies, University of British Columbia, Canada, 2006.

133. Kobayashi M., Msangi S., Batka M., Vannuccini S., Dey M., Anderson J., 2015. Fish to 2030: the role and opportunity for aquaculture. *Aquacult. Econ. Manage.* 19. P. 282–300.

134. Kurmaev P., Bayramov E. Current trends of financing of innovative activity entities in Ukraine. *Scientific bulletin of Polissia.* 2017. № 2 (10). V. 1. P. 55–62.

135. Kozlovskiy S., Grynyuk R., Baltremus O., Ivashchenko A. The methods of state regulation of sustainable development of agrarian sector in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management.* 2017. Vol. 15. Issue 2. P. 332–343.

136. Marine fisheries and the law of the sea: a decade of change – Special chapter (revised) of The State of Food and Agriculture, United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, Italy, 1992.

137. Milazzo M. Subsidies in World Fisheries: A Re-examination, World Bank Technical Paper, Fisheries Series 406, World Bank Washington, DC. 1998.

138. Munro G., Sumaila U. R. The impact of subsidies upon fisheries management and sustainability: the case of the North Atlantic, *Fish* 3. 2002. P. 233–250.

139. Ninh, N., Ponzoni R., Nguyen N., Woolliams J., Taggart J., McAndrew B., Penman D. «A Comparison of Communal and Separate Rearing of Families in Selective Breeding of Common Carp (*Cyprinus carpio*): Responses to Selection», *Aquaculture*, 2013. P. 152–159.

140. OECD/FAO (2016), «OECD-FAO Agricultural Outlook», OECD Agriculture statistics (database): [электронный ресурс]. Режим доступа: <http://dx.doi.org/10.1787/agr-outl-data-en>. <http://dx.doi.org/10.1787/888933381970>

141. Pastor X. Letter to the Members of the European Parliament, Oceana, Brussels, Belgium, 2013.

142. Paul de Grauwe (2012). A Fragile Eurozone in Search of a Better Governance University of Leuven. *The Economic and Social Review.* 2012. Vol. 43. No. 1. P. 3–30.

143. Pauly D., Christensen V., Guénette S., Pitcher T. J., Sumaila U., Walters C., Watson R., Zeller D., Towards sustainability in world fisheries, *Nature* № 418. (6898). 2002. P. 689–695.

144. Pitcher T., Cheung W. Fisheries: hope or despair? *Marine Pollution Bulletin*, 2013. № 74 (2). C. 506–516.

145. Policy implementation and fisheries resource management: lessons from Senegal, UNEP/ETB/2004/13, United Nations Environment Programme, New York, NY, USA, Geneva, Switzerland, 2004.

146. Rachel L. Carson, 1991. *The Sea Around Us*. Oxford University Press. 288 p.

147. Report of the Expert Consultation on Identifying, Assessing and Reporting on Subsidies in the Fishing Industry, United Nations Food and Agriculture Organization, Rome, Italy, 2003, December 3–6, 2002, Rome, Italy.

148. Review of fisheries in OECD countries, Country statistics 2000–2002, Organization for Economic Cooperation and Development, Paris, France, 2004.

149. Schrank, W. E. & Wijkström, U. Introducing fisheries subsidies. Food and Agriculture Organization of the United Nations Rome. 2003.

150. Smith, M. D., Roheim, C. A., Crowder, L. B., Halpern, B. S., Turnipseed, M., Anderson, J. L., Asche, F., Bourillyn, L., Guttormsen, A. G., Khan, A., Liguori, L. A., McNevin, A., O'Connor, M. I., Squires, D., Tyedmers, P., 2010. Sustainability and global seafood. *Science* 327. P. 784–786.

151. Study into the nature and extent of subsidies in the fisheries sector of APEC member economies, APEC Committee on Trade and Investment, Price-waterhouse Coopers and Asia Pacific Economic Cooperation Secretariat, Singapore, 2000.

152. Sturgeon T. J. How Do We Define Value Chains and Production Networks. *Institute of Development Studies Bulletin*. April 2001. Vol. 32. No. 3. P. 9–18.

153. Subsidies: a way towards a sustainable fisheries? Policy Brief, Organization for Economic Cooperation and Development, Paris, France, 2005.

154. Sumaila U. R., Khan A. S., Dyck A. J., Watson R. A., Munro G. R., Tyedmers P. H., Pauly D. J. A bottom-up re-estimation of global fisheries subsidies. 12. 2010. P. 201–225.

155. Sumaila U. R., Pauly D. *Catching More Bait: A Bottom-up Re-estimation of Global Fisheries Subsidies*, Fisheries Centre, University of British Columbia, Vancouver, 2006, Fisheries Centre Research Reports 14.

156. *Sustainable fisheries and aquaculture for food security and nutrition*. A report by the High Level Panel of Experts on Food Security and Nutrition of the Committee on World Food Security. Food and Agriculture Organization, Rome, Italy. HLPE, 2014.

157. Tonini A. A Bayesian stochastic frontier: an application to agricultural productivity growth in European countries. *Econ Change Restruct.* 2012. 45. P. 247–269.

158. Toufique, K. A., Belton, B., 2014. Is aquaculture pro-poor? Empirical evidence of impacts on fish consumption in Bangladesh. *World Dev.* 64. P. 609–620.

159. *Transition to Responsible Fisheries: Economic and Policy Implications*, Organisation for Economic Cooperation and Development, Paris, 2000.

160. Tveterås, Sigbjorn, Frank Asche, Mark Bellemare, Martin Smith, Atle Guttormsen, Adun Lem, Kristin Lien, Sefania Vannuccini. *Fish Is Food. The FAO's Fish Price Index*. PLoS ONE. Vol 7. Issue 5: e36731, 2012.

161. Vasco M., Guanghua W. Discovering sources of inequality in transition economies: a case study of rural Vietnam. *Economics of Planning (Econ Plann) Econ Change.* 2008. P. 75–96.

162. Vdovenko N. M. Mechanisms of regulatory policy application in agriculture. *Economic Annals-XXI.* 2015. № 5–6. С. 53–56.

163. Vdovenko N. M., Heraimovych V. L. Mechanisms and methodology of data collection in the areas of agrarian sector of the economy. *Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес.* 2016. Вип. 244. С. 105–113.

164. Vdovenko N. M., Shepeliev S. S. Paradigmatic perspective on competitive fisheries development in conditions of new challenges: export and import of fish and fish products. *Transformations in Contemporary Society: Economic Aspects: [collective monograph]*. Opole, 2017. С. 17–24.

165. Vdovenko N. M., Sokol L. M., Shepeliev S. S. Ukrainian trading fish and fishery / aquaculture products. *Transformation of international economic relations:*

modern challenges, risks, opportunities and prospects: [collective monograph]. Riga: Landmark SIA, 2017. Vol. 2. C. 53–76.

166. Vdovenko N., Heraimovych V., Bogach L. Methodological basis to ensure the competitiveness of the agricultural sector in terms of growth of aggregate demand for safe food. National economic reform: experience of Poland and prospects for Ukraine: [collective monograph]. Kielce, Poland, Baltija Publishing, 2016. V. 1. 472 p.

167. Watson R. A., Cheung W. W. L., Anticamara J. A., Sumaila U. R., Zeller D., Pauly D. Global marine yield halved as fishing intensity redoubles, *Fish Fish.* 14 (4). 2013. P. 493–503.

168. Wheal M. S., DeCourcy-Ireland E., Bogard J. R., Thilsted S. H., Stangoulis J., 2016. Measurement of haem and total iron in fish, shrimp and prawn using ICP-MS: implications for dietary iron intake calculations. *Food Chem.* 2016. P. 222–229.

169. Majsterek, M. & Welfe, A. Price-wage nexus and the role of a tax system. *Econ Change Restruct.* 2012. DOI:10.1007/s10644-011-9112-1.

170. Yarkina N. Econometrics in the fishing industry management. *The advanced science journal.* 2014. Issue 2. P. 77–80.

171. The EU fish market. The Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries of the European Commission. Brussels. European Union, 2016. 94 p. Режим доступу: <http://www.eumofa.eu/documents/20178/77960/The+EU+fish+market+-+2016+Edition.pdf/ca1e7801-c4da-4799-aa00-f3d1784a3021>

172. Васюта О. П. Мірошник М. В. Конкурентоспроможність галузі як складова ефективності національної економіки. *Бізнес Інформа.* 2014. № 2. С. 160–166.

173. Пуцентейло П. Р. Конкурентоспроможність підприємства: методологія аналізу дефініції. *Інноваційна економіка.* 2015. № 4 (59). С. 80–86.

174. Шевченко М. М., Зозуля О. С. Системи забезпечення національної безпеки адаптивного та креативного типів: порівняльний аналіз. *Інвестиції: практика та досвід.* 2015. № 16. С. 125–129.

175. Головніна О. Г. Методологічні основи підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання в трансформаційній економіці. Економіка. Менеджмент. Бізнес. № 3 (13). 2015. С. 28–35.

176. Сокол Н. А. Механізм формування конкурентоспроможності в контексті розвитку корпоративної соціальної відповідальності. 2014. С. 208–211.

177. Вдовенко Н. М. Теоретична сутність формування передумов забезпечення продовольчої безпеки на основі інноваційного розвитку аграрного сектора. Економіка Крима. № 2 (43). 2013. С. 42–46.

178. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development); FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). Agricultural Outlook; Agriculture Statistics (Database); OECD/Food and Agriculture Organisation of the United Nations: Rome, Italy, 2017.

179. FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). Regional Review on Aquaculture in the Asia-Pacific: Trends and Prospects–2010 FAO Fisheries and Aquaculture Circular; Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Network of Aquaculture Centres in Asia-Pacific: Rome, Italy, 2011. No. 1061/5. P. 89.

180. Nandeesha, M. Sentilkumar, V. Antony Jesu Prabhu, P. Feed management of major carps in India, with special reference to practices adopted in Tamil Nadu. In On-Farm Feeding and Feed Management in Aquaculture; FAO Fisheries and Aquaculture Technical Paper. Rome, Italy, 2013. №. 583. P. 433.

181. Wang, Q. Cheng, L. Liu, J. Li, Z. Xie, S. De Silva, S. S. Freshwater aquaculture in PR China: Trends and prospects. Rev. Aquac. 2015. № 7. P. 283–302.

182. OECD (Organization for Economic Co-operation and Development); FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). Agricultural Outlook 2017–2026; Organization for Economic Co-operation and Development/Food and Agriculture Organization of the United Nations: Paris, France, 2017.

183. Bostock, J. Lane, A. Hough, C. Yamamoto, K. An assessment of the economic contribution of EU aquaculture production and the influence of policies for its sustainable development. Aquac. Int. 2016. №. 24. P. 699–733.

184. Mente, E. Smaal, A. Introduction to the special issue on «European aquaculture development since 1993: The benefits of aquaculture to Europe and the perspectives of European aquaculture production». *Aquac. Int.* 2016. № 24. P. 693–698.

185. Kozlovskiy S., Mazur H., Vdovenko N., Shepel T., Kozlovskiy V. Modeling and Forecasting the Level of State Stimulation of Agricultural Production in Ukraine Based on the Theory of Fuzzy Logic. *Montenegrin journal of economics*, 2018. Vol. 14. Number 3. P. 37–53. DOI: 10.14254/1800-5845/2018.14-3.3

186. Duffy, M. Economies of size in production agriculture. *J. Hunger Environ. Nutr.* 2009. № 4. P. 375–392.

187. Council Regulation (EC) № 1543/2000 of 29 June 2000 establishing a Community framework for the collection and management of the data needed to conduct the Common Fisheries Policy.

188. Nielsen, R. Asche, F. Nielsen, M. Restructuring European freshwater aquaculture from family-owned to large-scale firms—Lessons from Danish aquaculture. *Aquac. Res.* 2016. №. 47. P. 3852–3866.

189. EU budget: Commission proposes a new fund to invest in the maritime economy and support fishing communities. Strasbourg, 12 June 2018: [електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-4104_en.htm

190. Водні біоресурси і аквакультура. За ред. І. І. Грициняка, М. В. Гринжевського, О. М. Третяка. К.: ДІА, 2010. 400 с.

191. Борисов В. А., Ниточкина С. В., Карпушкина Т. В., Топецина Т. И. Государственные регуляторы эффективности работы рыбохозяйственного комплекса. *Экономика, информатизация и управление рыбным хозяйством*. 2005. № 1. С. 39–43.

192. Стасишен М. С. Фінансово-економічні проблеми розвитку рибного господарства кримського регіону. *Вестник СевГТУ. Экономика и финансы*. 1999. С. 165–168.

193. Стасишен М. С. Проблеми економічного розвитку галузі національного господарського комплексу України. Матеріали конференції

«Проблеми економіки і управління залізничним транспортом». К.: КУЕТТ, 2006. С. 166–168.

194. Положення про Державне агентство рибного господарства України: Указ Президента України від 16.04.2011 № 484/2011. Офіційний вісник України. 2011. № 31. С. 1324.

195. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР (офіційне тлумачення до Конституції в Рішеннях Конституційного Суду від 29.05.2013 № 2-рп/2013, від 12.06.2013 № 4-рп/2013). Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. С. 141.

196. Згуровский М. З., Панкратова Н. Д. Системный анализ: проблемы, методология, приложения. К.: Наукова думка, 2005. 743 с.

197. Про основні засади і напрями становлення економіки України в кризовий період: Постанова Верховної Ради України від 15.06.1994 № 61. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 32. С. 292.

198. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.1998 № 615. Офіційний вісник України. 1998. № 24. С. 3.

199. Послання Президента України до Верховної Ради України 2000 рік: Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000–2004 рр. від 23.02.2000 № 276а/2000. Урядовий кур'єр. 2000.

200. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки: Послання Президента України до Верховної Ради України. Урядовий кур'єр. 2002. № 100.

201. Економічна енциклопедія: у 3 т. За ред. С. В. Мочерного. К.: Академія, 2001. Т. 2. 848 с.

202. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия: пер. с англ. СПб.: Питер Ком, 1999. 416 с.

203. Томпсон-мл. А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа: пер. с англ. М.: Вильямс, 2002. 928 с.

204. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга: пер. с нем. М.: Финансы и статистика, 1997. 800 с.

205. Тараріко Ю. О., Несмашна О. Ю., Бердніков О. М. Біоенергетична оцінка сільськогосподарського виробництва. К.: Аграрна наука, 2003. 126 с.

206. Адлер Ю. П., Хунузиди Е. И., Шпер В. Л. Методы постоянного совершенствования сквозь призму цикла Шухарта-Деминга. Методы менеджмента качества. 2005. № 3. С. 54–59.

207. Лагутін В. Д. Внутрішній ринок споживчих товарів: теорія розвитку і регулювання: [монографія]. К.: КНТЕУ, 2008. 327 с.

208. Качний О. С. Державна політика по відтворенню сфери рибного господарства в Україні. Зб. наук. праць Науковий вісник Академії Муніципального управління. 2009. № 3. С. 203.

209. OJ L 60, 5.3.2008. P. 1.

210. Regulation (EU) № 1380/2013 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2013 on the Common Fisheries Policy, amending Council Regulations (EC) No 1954/2003 and (EC) № 1224/2009 and repealing Council Regulations (EC) № 2371/2002 and (EC) № 639/2004 and Council Decision 2004/585/EC (OJ L 354, 28.12.2013. P. 22).

211. Regulation (EU) № 508/2014 of the European Parliament and of the Council of 15 May 2014 on the European Maritime and Fisheries Fund and repealing Council Regulations (EC) № 2328/2003, (EC) № 861/2006, (EC) № 1198/2006 and (EC) № 791/2007.

212. EUMOFA Monthly Highlights. Directorate-General for Maritime Affairs and Fisheries of the European Commission. № 12. 2016. 21 p. Режим доступу: <http://www.eumofa.eu/documents/20178/22933/Monthly+Highlights+-+N.12-2016.pdf/fc67723b-0106-46df-b924-8a3e4cca73b9>

213. European Parliament report (Policy Department B, Structural and Cohesion Policies), 2008: New Opportunities Offered by the Data Collection Regulation in the Fields of Biology and Economy (№ 199/2008/EC). Режим

доступу: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2008_408935/IPOLE-PECH_NT\(2008\)408935_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/note/join/2008_408935/IPOLE-PECH_NT(2008)408935_EN.pdf)

214. Commission implementing Decision C(2013)5243 of 13.8.2013 extending the multiannual Union programme for the collection, management and use of data in the fisheries sector for the period 2011–2013 to the period 2014–2016.

215. Council regulation (EC) № 1224/2009 of 20 November 2009 establishing a Community control system for ensuring compliance with the rules of the Common Fisheries Policy.

216. Council Regulation (EC) № 861/2006 of 22 May 2006 establishing Community financial measures for the implementation of the common fisheries policy and in the area of the Law of the Sea OJ L160, 14.6.2006, p. 1.

217. Regulation (EU) № 1255/2011 of the European Parliament and of the Council (OJ L 149, 20.5.2014. p. 1).

218. Commission Regulation (EC) № 1078/2008 of 3 November 2008 laying down detailed rules for the implementation of Council Regulation (EC) № 861/2006 as regards the expenditure incurred by Member States for the collection and management of the basic fisheries data OJ L295, 4.11.2008. 24 p.

219. Commission Regulation (EC) № 26/2004 of 30 December 2003 on the Community fishing fleet register (OJ L 5, 9.1.2004, p. 25).

220. Regulation (EC) № 1893/2006 of the European Parliament and of the Council of 20 December 2006 establishing the statistical classification of economic activities NACE. Rev. 2.

221. Regulation (EC) № 762/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on the submission by Member States of statistics on aquaculture and repealing Council Regulation (EC) No 788/96 (OJ L 218, 13.8.2008, p. 1).

222. Council Regulation (EC) № 894/97 of 29 April 1997 laying down certain technical measures for the conservation of fishery resources (OJ L 132, 23.5.1997, p. 1).

223. Council Regulation (EEC) № 3037/90 as well as certain EC Regulations on specific statistical domains (OJ L 393, 30.12.2006, p. 1).

224. Вдовенко Н. М. Роль держави в економічному і соціальному розвитку суспільства. Інноваційна економіка: зб. наук. праць. 2011. Вип. 3 (22). С. 249–253.

225. Кваша С. М., Вдовенко Н. М. Аквакультурне виробництво: від наукових експериментів до промислових масштабів. Інвестиції практика та досвід. 2011. № 20. С. 7–11.

226. Вдовенко Н. М. Бухгалтерський облік у рибництві: особливості формування облікової політики. К.: Дорадо, 2007. 327 с.

227. Вдовенко Н. М. Глобальні пріоритети сталого виробництва сільськогосподарської продукції. Innovative solutions in modern science. 2016. № 4 (4). С. 3–17.

228. Вдовенко Н. М. Регулювання розвитку аквакультури у штучних водоймах України. К.: Основа, 2011. 368 с.

229. Вдовенко Н. М. Обліково-аналітичні засади купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення з урахуванням зарубіжного досвіду. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». 2016. № 8. С. 99–102.

230. Vdovenko N. M., Korobova N. M. Methods of state regulation of agricultural sector in terms of the orientation of the economy to safety and quality standards. Wspolraca Europejska. 2015. № 3 (3). Vol. 3. С. 68–80.

231. Вдовенко Н. М. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання аграрного сектору. Механізм регулювання економіки. Міжнародний науковий журнал. 2014. № 4 (66). С. 100–110.

232. Кваша С. М., Вдовенко Н. М. Специфічні особливості державного регулювання аквакультурного виробництва. Ефективна економіка. 2011. № 8. <http://www.economy.nayka.com.ua>.

233. Вдовенко Н. М. Економіка рибогосподарської галузі. К.: Бізнес Медіа Консалтинг, 2010. 384 с.

234. Вдовенко Н. М., Шарило Ю. Є. Ризики й невизначеності у рибному господарстві та дії України у боротьбі з ННН-рибальством. Науковий вісник

Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 20. Ч. 1. С. 83–87.

235. Вдовенко Н. М., Наконечна К. В. Особливості структурних змін в економіці України. Економіка АПК. 2018. № 9. С. 56–61.

236. Фіщук Н. Ю., Михальчишина Л. Г. Діагностика банкрутства у системі антикризового моніторингу на підприємствах АПК. Інфраструктура ринку. 2018. № 24. С. 278–285.

237. Vdovenko N. M., Korobova N. M. Modelowanie scenariuszy oceny i prognozowania poziomu bezpieczeństwa ekonomiczne przy sektora rolnego gospodarki. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку № 12. 2017. С. 113–120.

238. Вдовенко Н. М. Modern processes diversification of fisheries towards aquaculture development. Innovative Economy and Management. 2017. № 4. V. IV. P. 44–47.

239. Вдовенко Н. М., Михальчишина Л. Г., Шарило Ю. Є. Дія організаційно-економічного механізму регулювання в умовах конкурентного середовища й інноваційного розвитку аквакультури і модернізації системи збору даних. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент. № 18. 2019. С. 93–102.

240. Вдовенко Н. М., Михальчишина Л. Г. Вплив інтеграційних процесів на забезпечення внутрішнього контролю використання бюджетних коштів науковими установами аграрного сектору. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент. 2018. № 17. С. 82–90.

241. Вдовенко Н. М., Шарило Ю. Є., Курмаєв П. Ю., Дмитришин Р. А. Забезпечення конкурентних переваг рибного господарства з використанням прогресивної виробничо-технологічної бази. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Серія: Економіка та менеджмент. 2018. № 16. С. 99–108.

242. Vdovenko N. M., Bohach L. V. Scientific substantiation of the reduction of import dependence in the markets of agricultural products. Науковий вісник Полісся. 2017. № 2 (10). С. 13–17.

243. Вдовенко Н. М., Богач Л. В. Зміни у глобальних тенденціях формування біологічних активів та сільськогосподарської продукції. Науковий Вісник Полісся. 2016. № 4 (8). С. 162–167.

244. Вдовенко Н. М., Деренько О. О. Парадигмальний погляд на формування заходів регулювання ринку продукції аквакультури. Науковий Вісник Полісся. 2017. № 2 (10). Ч. 2. С. 139–143.

245. Vdovenko N. M., Sokol L. M. Applied basis of fish policy effect to public food providing. Науковий Вісник Полісся. 2017. № 1 (9). Ч. 2. С. 202–207.

246. Михальчишина Л. Г., Потапова І. В. Сутність внутрішнього аудиту та його значення для сільськогосподарських підприємств. Економічні науки. Вип. 12 (45). Ч. 1. 2015. С. 197–205.

247. Вдовенко Н. М. Парадигмальний погляд на розвиток аквакультури. Економіка та суспільство. 2017. № 8. С. 112–115.

248. Vdovenko N. M., Nakonechna K. V., Samsonova V. V. Mechanisms and tools of supply regulation in agricultural sector of economy. Науковий вісник Полісся. 2017. № 3 (11). Ч. 1. С. 165–169.

249. Вдовенко Н. М. Регуляторна політика держави і механізми її реалізації в перспективних галузях економіки, пов'язаних із рибним господарством. Економіка розвитку. 2014. № 3 (71). С. 9–14.

250. Vdovenko N. M., Nakonechna K. V., Pavlenko M. M. Methodical component of the performance of state support producers mechanism. Науковий вісник Полісся. 2017. № 4 (12). Ч. 1. С. 22–27. DOI: 10.25140/2410-9576-2017-1-4(12)-22-27

Наукове видання

Вдовенко Наталія Михайлівна

Кваша Сергій Миколайович

Богач Лариса Володомирівна

Павленко Марина Миколаївна

**Механізм забезпечення конкурентоспроможності
рибальства та аквакультури України**

Монографія

Підписано до друку 21.11.2019. Формат 60×84/16.
Ум. друк. арк. – 17,6. Наклад 50 прим. Зам. № 8223

Видавець і виготовлювач Національний університет біоресурсів і
природокористування України,
вул. Героїв Оборони, 15, м. Київ, 03041.
Свіоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 4097 від 17.06.2011
